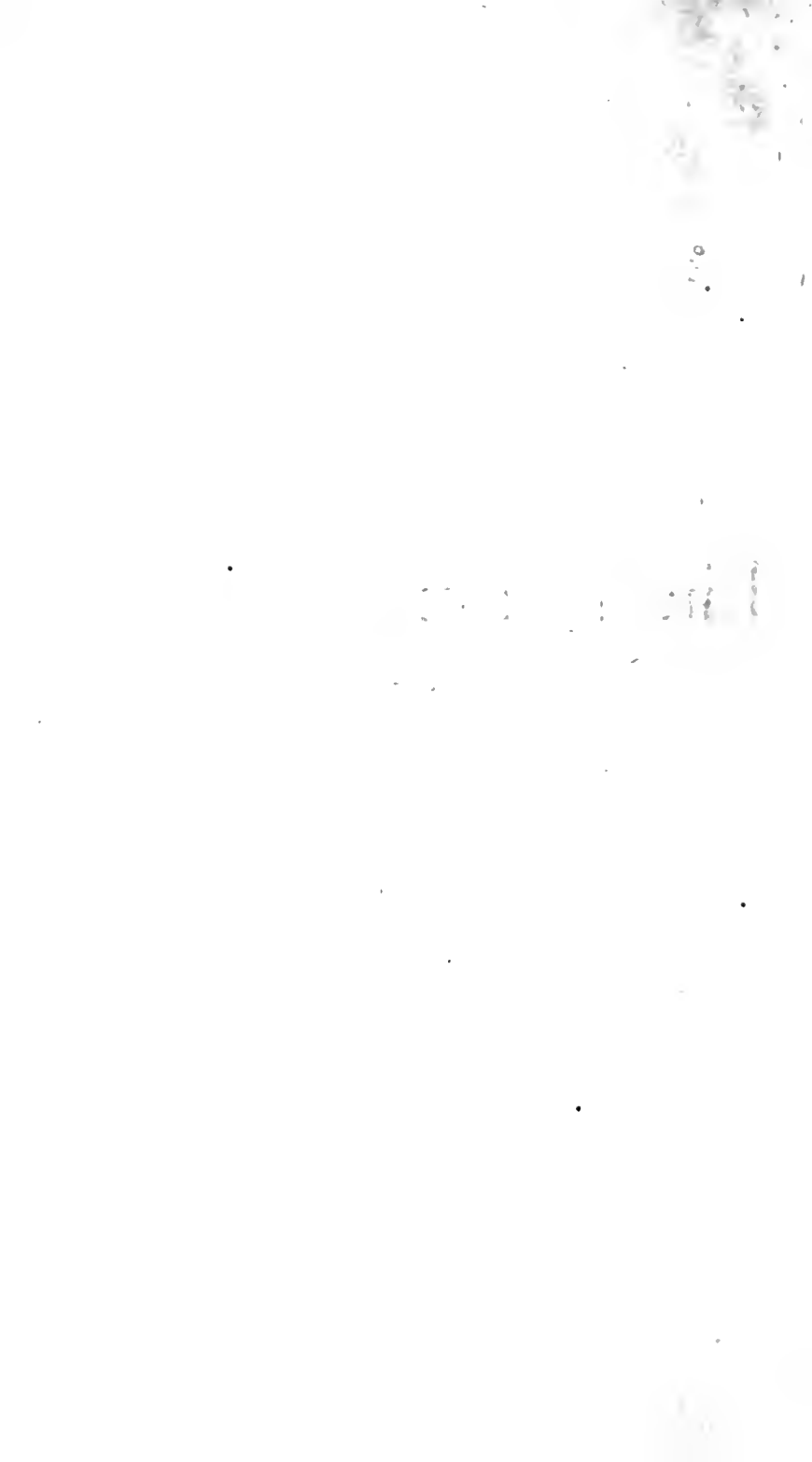

D E

literatorum Hominum
Inuidia.

FLORENTINI

Literatorum Hominum Inuidia

NOBILEM & verè DOCTVM VIRVM

Nunc primùm prodit .

14973
115

Typis Io: Antonij de Bonardis , & Lucæ de Lutis . 1675.

Superiorum permiffu .

PRÆFATIO,

SCRIPTORIS

CONSILIUM, ET FINIS.

Xquò mecum,
FRANCISCE
REDI, diu, mul-
tùmq; deliberaui,
an bonum sit scri-

bere, & sententiam aperire; quicquid dicturus sum, in lucemq; editurus, non inutile prorsus fore existimans, rem tandem arripui. Et profectò cum fines meos verecundiam fecerim, noxium timorem abesse oportet; imò & sperandum videtur, vt qui libellum ter purè legerint, inde meliores euadant.

Verùm cum nonnulli perperam
de auctoris iudicium ferant,
non eà fortasse vitij labe, ac no-
tà dementiæ carere videbor,
quam in alijs exagitandam, cul-
pandamq; suscepi. Omnes enim
ea de re facilè sermonem insti-
tuunt, qua afficiuntur ipsi, siue
illud sit à natura malum, siue
inspersam eorum animis macu-
lam, in alijs tamen odisse meri-
tò videantur. Sed quæ fides ha-
benda ijs, quibus animi dolor
in consilio est, alij viderint.
Nunc (vt quod institui planum
faciam) totus hic de literato-
rum hominum Inuidia qua inter
se duri nimis, & acerbi, &, si
dicere licet, inurbani confi-
ctantur, erit sermo. Et veluti ex
continenti litore marinos flu-
ctus

ſtus aſpicimus , nec timemus ;
ita Saturnios hoſce alumnos al-
ta ab ſpecula . Verùm in ipſo
orationis meæ limine lectorem
paucis volo . Non mihi confi-
lium alienam ſcabiem ſatyrico
ſale perfricare , non aliquem
carpere , non lædere : odi enim
floridulas diſtiones , quæ mul-
tum habeant mellis , multum &
fellis . Quid , quòd in ventos
abeunt ſtridulæ nugæ , & minu-
tos canes adlatrantes contem-
nimus ? Non itaque , vt Virgi-
lianus Heros

*volucrem traiecto in fæne co-
lumbam ,*

*Quò tendant omnes , malo ſuſpen-
dit ab alto ;*

ita & nos . Prorſus enim anous
eſſem , ſi quod conor euertere ,

conuicijs ipse sustentem. Sed
vt studiosa iuuentus fraudem
caueat, & dolos, qui ab Inuidia;
detegere eorum operæpretium
est artes, qui, speciem quandam
sapientiæ præseferre, vnam om-
nium rerum fructuosissimam ef-
se existimantes, vt gloriolam si-
bi aucupentur, alios omnes vel-
lent inglorios. Ita apud Ho-
merum Vlissei damnabat elo-
quentiam furore percitus Ajax,
non quòd illum fugeret quan-
tum in ea roboris, atq; neruo-
rum; sed totus in hoc erat, vt
Achillis clypeum ferret, quo se
indonatum abire iniquo nimis
animo pertulit. Atqui ea est
comparatio nobilior, quàm quæ
Inuidos deceat: Euclionem po-
tius Plautinum imitantur, qui
miris

miris modis anxij sunt, ollari thesauro, vel exiguo lucro metuentes.

Cap. II.

Fictam Inuidorum laudem quomodo Vituperatio subsequatur.

HOrum hominum prima velitatio laus est: non ea quidem sincera, & simplex, sed fuco illita, & in adulationem composita, vafricie, & astu exornata meretricio. Oh quæ sermonis ambages, & mellita verba! Detur, vt aliquis de eruditorum choro aduersæ patriatur tela fortunæ, adstant protinus, miserentur, indulgent: Accipe quæ voces a sandido pectore: Habemus sculum

mus seculum virtuti contrarium; sed ipsa sibi Virtus ornamēto est: dispeream, nī tuam doleo vicem, qui ad id ætatis bonis artibus, & studio deditus, illud beneficentiæ sortitus sis retrogradum sydus. Exclamare libet Taciti sententia: speciosa hæc quidem sunt, re verò inania, & subdola. Sed & malo bonum vsquequaq; permixtum: profunt enim ex invidiorum voces, fractos animos erigunt, torpentes excitant, licet sibi imponat, qui de sacro veritatis penetrali credit eductas, vix, aut ne vix quidem intelligens, agi secum reorum more, quos per valentissimos cibos, & pretiosa vina reficiunt, vt dolorum sit sensus magis efficax, atq;.

atq; in ipsos ad viuam animam
immanis tortor defæuiat. Quod
si studioso viro aliquando tan-
dem obsequatur Antia illa Dea,
ita vt meliusculè secum agere
incipiat, & scopulo, in quo hæ-
rebat, nauim suam detrudere,
en Hæctor Priameius

quantum mutatus ab illo!

Atria omnia, porticus, plateæ
antea personabant; Oh homi-
nem egregium! Salmasio illum,
& Casaubono parem fecerant.
Hæc olim, cum lacero sub pan-
no aurea virtus mendicaret;
nunc mutata tota rerum ratio
est, imo non rerum tantum, sed
& verborum: En viri ingenium,
& virtus: codicem cum altero
conferre; locum alteri similem
exscribere; literam, quæ typo-
gra-

graphorum incuria irrepperit, expungere; de sillabula, de vovula rixas agere. Laboriosa hæc quidem sunt, sed quæ generosam animi indolem vix requirant. Grandia igitur verba, & ventosæ laudes in desuetudinem abiire: secundà utitur fortuna, secunda non utatur & fama. Invidentis hoc naturæ est ut humi iacentem commendet, suis florentem rebus sermone parum honesto exagitet. Quid ni? Si cum quis meliorescit, non leui se damno affici invidus credit, & alienæ augmenta prosperitatis aspiciens, sollicitudine, tabeq; longà conficitur.

Cap. III.

*Varia Inuidiæ effecta, quæ versantur
circa sermonem, & primò de
Calumniâ.*

Familiam prætera secum ducit inuidia, & parum sibi vires suas extendere videretur, nisi, vallo relicto, foras exiret aperto campo depugnatura. Hoc enim quorundam vitiorum est, ut sola esse non possint: socios adsciscunt, & administratos, qui nequitia glutino solidantur. Lateri ergo Inuidorum lethalis hæret nocendi cupiditas, unde & calumnia: quam quidem dixere *Occultam læsionem, imminutionemq; alterius in sermone, aut scripto mixtam fraude.* Etiam: quid enim

enim calumniantium magis proprium, quàm anſam arripere, vt obloquantur, interturbent, & venenum ſuum credulis auribus inſtillant? Sed què fieri poſſit, vt laudis pedeſequa ſit calumnia mox explicabo: ſatis in præſentia rerum cum dicimus, viperum hunc fœtum eſſe ab Inuidia. Et quamvis perſediti homines nihil intereſſe exiſtiment ſiue parum, ſiue multum à ſummo bono recedant, quò plures tamen ij ſunt, qui calumnioſe læduntur, eò nequior eſt qui læſionem eiufmodi per calumniam intulit. Stoicorum iſtæc ſunt: vitia paria, virtutes pares. At nos, qui ſanctiori dogmate nitimur, grauiora quædam, quædam leuiora credimus: nec immeri-

meritò, cum longe culpabilius sit principi viro, quam priuato homini iniurium esse; & leges ipsæ in perduelles acrius animaduertant, quàm in eos, qui aliena furto abstulerint. Vni ergo, aut alteri nocere parum putat inuidus: parata habet in omnes infestissima tela. Imo, cum non ratione, sed mentis feratur impetu, de latibulo prodit cruenta bestia, quæ rabida fame correpta obuia quælibet petit ad morsu. Inuidia enim, vt ait verè Basilii ille magnus, cum illi, qui eam possidet, primum sit, & familiare malum, nihilominus omnia foris perscrutatur, inquit, vt nunquam non suppetat, quod illam, veluti tortor intestinus, excruciet:

ciet: cumque ex vero criminari non possit, in officina mendacij omnes percurrit artes, ut falsa pro veris obtrudat. Oratorem audit: in ipso statim desiderat, quos non intelligit, numeros; & palmare illi nefas, si minus concinna transitio. Pangat quis Romanis aliquid Musis excultum; tunc illa usque ad rauim: Nostris hisce temporibus vix possibile videri priscos illos ab Latio scriptores, ne longum quidem postliminio sequi, nedum assequi: imo fore, ut quæ literis mandamus, multum de scabrie referant, & præsentis æui rubigine. Quod quidem ut non disputo, sic illud teneo atq; denuntio, eà in re tantum, sibi inuidos constare, ut in omnium scri-

scriptionum genere inueniant
semper quod non probent:
cumq; egregij viri sæpe scripto
docuerint, raro pugnauerint,
hi contrà non scripto, sed ser-
mone rixantur.

Cap. IV.

*Ostenditur quàm non semper lauda-
bile sit scriptis pugnare: ubi
quadam adduntur de
amulatione.*

QUamquam & scriptores,
dum alienos errores dete-
gunt, cautos multum esse
oportet. Quod quidem non in
eam sententiam accipi volo, vt
quis eorum consilia à nobis im-
probari putet, qui ea in re ope-
ram nauarunt suam, vt studiosa

iuuentus non ineptire condisceret, sed, errore enunciato, arce-
retur à lapsu. Verùm fines quos-
dam esse nouimus, quos ultra
nequit verecundia consistere:
& nisi parcus fueris in repræ-
hendendo, inuidia te laborare
facilè suadebis, cum incertum
sit iudicare, an veritatis amor
impellat, siue inanis gloriæ cu-
pido, quæ rationis hunc lem-
bum transfuersum agat. Trium-
phant enim nonnulli, si quid fri-
uolum offendant, & leue, quod
cum alios lateat, ipsi proferant
in apricum: quodq; intolerabi-
lius est, non maledictis absti-
nent & conuicijs: nulla in eos
reuerentia, pudore nullo, quo-
rum præceptis, & eloquentiæ,
si quid sapiunt, hoc vnum sal-
tem

tem debent, quod sapiunt. Cuius quidem contumeliæ exempla præsto sunt: vidimus enim libellos quosdam tanta in Ciceronem, & Quintilianum petulantia insurgere, ut vix cordatum virum existere credam, quin eorum auctori iure, & meritò succenseat. Qua in re & Maioragij temerarios impetus culpa-ri lego, qui Tulliana paradoxa, ut quæ titulo frontis præfixo minime respondeant, ausus sit improbare: ea tamen redargutio in ignominiam versa est, cum Græcæ locutionis vim non assequi se, imò penitus ignorare palam fecerit. Esto; errauerint: nunquid eorum quilibet curandus erat ut bubulcus? Illaudabile igitur est, literis, & libera-

libus deditos disciplinis eiusmodi scriptorum generi dignitatem quandam suo nomine adiungere. Infaniunt enim ipsi, & alios docent insanire: & sicuti Senecæ volumina si quis lectione percurrat, nectareum adbibit laticem, quo mores inspergantur, reddanturq; meliores; ita dentatæ chartæ furoris quoddam virus iuuenilibus animis afflare solent. Et quamvis, qui eiusmodi in scripto versantur, non quâ laborant invidiam, sed æmulationem esse præsumpserint, à suspicione tamen alieni esse non possunt: æmulationem enim dixerunt *perturbationem animi*, ob bona mentis honorata, quæ pares, aut similes aßecuti videantur, non quod ea alijs adsint, sed quia nos

ijs careamus. Neq; de præfectura, aut magistratu noster est sermo: quamquam & hæc ipsa in æmulationem, inuidiamq; cadere possunt. Instrumenta enim sunt, per quæ benefici sumus, & de alijs bene merendi facultatem habemus. Verùm de illa honoris specie loquimur, quæ literatos viros, ac virtutem decet: cui quidem æmulationi aliquid boni inesse inficias ire non possum; dummodo ab ea procul absit contemptus, quem illi rectà aduersari existimamus. Quomodo enim illum apud nos in pretio esse ostendemus, in quo nil laude dignum, nil suspiciendum, imo omnia contemnenda, irridendaq; reperiamus? Natura ergo in contemptum pronā.

non æmulationis , sed inuidiæ
 notas aperit ; cum non eos tan-
 tum videamus ludibrio haberi ,
 qui nullius pretij sunt , sed & il-
 los interdum , quibus multæ , &
 reconditæ literæ honorem fa-
 cilè conciliarent , nisi eorum
 amplitudini inuidentium turba
 fraudi esset .

Cap. V.

*Eorum, quæ superius proposuimus ex-
 plicatio : quomodo scilicet ab
 inuidorum laude sit
 calumnia .*

SED nos eò redeamus , vnde
 digressi sumus : & vt ali-
 quando tandem innotescat , qui-
 bus modis , quoue artificij ge-
 nere inuidorum laudem calum-
 nia

nia intercipiat , pro certo habeto, eiusmodi hominibus solemne esse , vt miris vocibus præsentem commendent , quem absentem detractioe iugulant. Atq; in ciues suos, & quod turpius est, familiares, quos pares habere nollent, exitiali scelere grassantur. Quippe cum quis dignitate præstat, inde caliginem sibi offundi putant, & quantum de alicuius augetur splendore, tantundem de sua credunt existimatione diminutum. Sed hæc quidem apud nos: nam si exteris ab oris aduenerit quispiam literis hisce humanioribus leuiter tinctus, & fama secundo munitus; tunc qui alijs omnibus brachia, pedesq; diuerberabat inuidus, huic vni

suber supponit, hunc manu fulcit, & rudem adhuc ad nandum Delius alter informat. Nonne hoc pium est? Pium; sed ab inuido impium: ait enim montes, & maria superanda, vt alio sub sole, & extrema tellure innatum furculum in nostrum agellum transferamus: hospites tantum, & aduenæ diutino studio, & labore non atteruntur improbo; nos verò totos dies sedemus otiosi, dormitamus, & veteris prorsus nobilitatis oblitum nil meditatur laude dignum. Fare inuide: vnde tot congesta homini encomia; in nos verò obrectationes, & conuicia? Nimirum quò occultior ea est, eò nocentior vafricies: cum enim de longinquo aduenientes.

com-

mendare non desinat, nos qui
domi ætatem agimus veluti im-
peritos damnat. Per fora, bi-
bliothecas, principum aulas
vna vox est, vix, aut ne vix qui-
dem tota in Italia reperiri illi,
de quo diximus, hospiti compa-
randum. Cum igitur ad præpo-
tentium virorum aures faciles
aditus habeant obrectatores
isti, inde fit, vt cum res postu-
lat, nullos nisi externos sibi vfu-
esse posse opinentur. Bonam
scilicet mentem inuidorum vo-
ces inuertunt, & hoc pacto rei
suæ fauent, vt, cum de vnoquo-
que tam facilè iudicium ferant,
ipsi credantur esse doctiores.

Cap. VI.

*De loquacitate: ubi, an plura leuiter
attigisse, quàm vnicam penitus ar-
tem callere melius sit, Pro-
blema adnectitur.*

AD summam victrix loqua-
citas est, horum homi-
num generi adeò familiaris, vt
si, vel momento temporis, lin-
guam cogantur comprimere,
id illis accidat intolerabilius,
quam multo grauatos vino, ve-
retris alligatis, fidicularum tor-
mento distendi. Quapropter
loquacitatem inuidiæ admini-
stram facio: cum enim re ne-
queant improbi contendere, il-
lud, quod sibi proposuere, conā-
tur assequi multiloquio. Om-
nia

nia se sapere, & nosse temeraria
quadam verborum felicitate
gloriantur: interroga an char-
tacea oscilla, gypsatas imagun-
culas valeant deformare; illud
quoque, etsi à literato viro alie-
num, anxia tamen gloriolæ cu-
piditate, se probè tenere fate-
buntur. Da vt quis matheseos
mentionem faciat; cubos, cylin-
dros, scalenos statim crepant.
Quodq; de scientiarum celebra-
rima dicimus, illud circa artem
quamlibet vsu venire creden-
dum est. Ea verò loquacitas
odio digna non tantum familia-
ri, & quotidiano sermone, sed
etiam, scripto innotescit; eò ma-
gis fugienda, eliminandaq; quò
eà abutentes, inuidia se vehē-
menter laborare palàm profi-
tentur

tentur. Rideo ego, cum Vallam audio de se ipso prædicantem, habere se parata in quemlibet spicula : huiusmodi enim homines non loquaces tantum, sed contentiosos dicas, & insectatores; cum illud non veritatis studio plerumq; faciant, sed ineuitabili obloquendi necessitate, quam eorum palato mirificè prurientem, longà assuetudine confirmarunt. Satiùs itaque esse crediderim vnica in arte firmum habere domicilium, quàm in pluribus hospitari: hinc enim ea loquacitas est, quam vt molestissimam, & furentibus ingenijs obsequentem meritò derestamus. Et profectò si studiosorum quilibet vni tantum rei gnauus incumberet, longè melio-

liores libros manu versaremus : nonnullos enim scriptores finibus suis excedentes deuios egit error, & cum Rethores quoq; & Grammatici Theologos imitari voluerint, nonne multa fuderunt veræ religioni contraria, fabularum inuoluta commentis, ridenda, explodendâq; ? Quamquam venia digni censeantur, cum ea esset temporum conditio, quæ multum adhuc de paganico ritu, & abominabili, fœdâq; ethnicorum caligine retineret. Verùm his relictis, qui omnia se in literis affecutos falsò profiteri volunt, in loquacitatem incidere, & qui hoc pacto loquaces sunt, inuidiæ suspicionem, & liuoris notam subire necesse est. Plus igitur laudis

dis mediocri in agello, quem
impensè colas, quàm si latos
possideas campos non frumen-
to feraces, non vitibus confitos,
sed sua Sylvano dumeta, sua
Faunis saliceta nutrientes. Atq;
ego si de recentioribus, iisque,
qui altero ab hoc seculo scripto-
res florere, sententiam feram,
adfirmare ausim, illos pauciora,
sed melius, hos vero plura, sed
deteriùs nosse. Et rem sic se ha-
bere comperies, cum conger-
rones noui scholia tantum scri-
bant, & farragines, quas variæ
literaturæ nomine cohonestare
didicerunt. Scribunt, imò po-
tiùs exscribunt, & Phorcydum
is oculus est, quem mutuò acci-
piunt; atque omnes clarissimæ
aciei esse credas, quos vnus

tan-

tantum luminis vsus, æquis vicibus, & dispartito adiuuat beneficio.

Cap. VII.

Eiusdem argumenti prosecutio: clarissimi Oratoris Francisci Zapate ingenium, & virtus.

MUltum ergo arti, quam benè perceperis,tribuendum censeo: inde enim non trita, & vulgaris, sed præcipua, egregiaq; laus comparatur; quam quidem, vt in sublimi positam, ita ab inuidia procul esse, difficillimum semper existimaui. Quippe artifex liuenti oculo alium spectat artificem: imò oratores damnant non oratores; poetas improbant non poe-

poetæ : aut si quid utrâq; in facultate valêt, cum egregijs certe hominibus nequaquam conferendi, quibus, vt in honore sint, natura dedit, vt excellant. Vt, inquam, eo in honore sint, quem sicuti bonos apud viros dubio procul assequuntur; ita cum hoc ipso per inuidiam priuantur, iniquo animo ferre non debent: imò, si ludibrio careant, præclarè secum actum putabûnt, cum in eos putidi de triuio literatores miris modis insanire soleant. Cuius quidem rei exemplum adscribere non verebor. Nostra vidit ætas oratorem, adeò egregium, atq; omnibus eloquentiæ viribus ita instructum, vt in ipso Romanum Hortensium prudentes viri agnouerint,

rint, & admirati sint. Et quamquam nullus faciei decor, nulla oris elegantia viro inesset, ut qui colore plumbeo, strabis oculis, distortis, diuaticisq; cruribus; illi tamen tanta in dicendo maiestas, hypocrisis tanta, ut, quò ipse vellet, omnium animos facilè impelleret. Eadem sæpè ex illo viuento audiui-
mus, quæ nunquam ad satieta-
tem repetita, semper placuisse
testati sumus: atq; illud in vrbe
Florentia, quæ plurimum elo-
quio præstat, pollet ingenijs,
ita, ut quæ de alijs accipit, ad li-
mam reuocet, & iudicij trutina
expendat. Nihilominus diobo-
larij oratores tanti viri culpa-
bant eloquentiam, nare substan-
nantes, inflatis buccis explo-

dentes : atq; ego ex eorum numero impudentissimum quendam agnoui , qui vno , aut altero egregij viri audito verbo , protinùs veluti furore correptus , de celeberrimo conuentu abiens , quàm data porta erumpebat . Inuidumne dixeris , an imperitum ? Eidem enim arti addictus , alterum dicentem ferre non poterat , aut saltem ea de causa patientem aurem commodare , vt ex alterius auditio-
ne , & ipse in dicendo proficeret . Nunquid enim torqueri debemus , aut cepto itinere desistere , cum potio-
rem viderimus aliquem , & feliciùs eò peruenisse , quò & nos omni studio contendimus ? Longè præstabilius esset ea nos assequi posse
con-

confidere, quæ tot, ante nos,
viri videantur affecuti.

Cap. VIII.

*Curiositas, & inanis gloriæ
cupiditas.*

NVnc autem, cum nos insti-
tuti ratio ad cætera stylo
prosequenda reuocet, pauca
quædam circa validissimum In-
uidiæ fomentum, curiositatem
dico, videntur addenda: eà enim
veluti nouà sitarcia reficiuntur
Inuidi; vt nunquam non sit,
quod liuenti animo quasi pabu-
lum obijciant. Iccirco in stu-
dioforum cœtu ex illis statim
audies; quid Musæ? Parantne,
& meditantur aliquid?

ipse quid audes?

Quæ circumuolitas agilis Thyma?

Videbuntne lucem lucubrationes tuæ? Quin potius emitte aliquid, & gloriam, quam omnes boni admirabili quodam desiderio spectarunt, tu ne contemne. Ita mellitis verbis, quasi pueris sigillaria tradens, de vnoquoq; conatur inuidus aliquid expiscari: & si quæ moliris, & cogitas vel nutu significaueris, differto clamabit in foro, vt quæ de te accepit, ad popularem auram captandam prolata vulgus existimet. Quid ergo, cum promissis stare non possis, vel quod oneri cesseris, vel quod aduersæ res tuæ impedimento fuerint? Rideberis, & mirifica de te narrasse inuidus lætabitur; nec immeritò, cum ea de re, cuius incerti sunt exitus,

tus, nihil sit temerè enuncian-
dum, ne in contemptum inci-
das, cum præstare non valeas.
Eorum insuper aures fugiendæ,
qui spongiarum instar humo-
rem auidius bibunt, vt imbrem
latius effundant. Sed cum, vt
ostendimus, curiositate non bo-
nà laborent inuidi, altera quo-
que addatur nota, gloriæ scili-
licet enormis quædam cupido:
literatorum enim plerosq; is in-
tus alit spiritus, & eò feruntur,
quò ducit, imo iubet ambitio.
Hinc speciosis librorum titulis
eruditissimos legimus, & doctis-
simos, quibus nec puerorum fa-
bellas, aut, si quid leuius est,
intelligendum concesseris. Atq;
illud sedulò curant alieno in-
scripto, cum ipsi interim desi-

des sedeant, & falso gaudeant testimonio. Nec longè diuerso, & quidem ridendo vtuntur artificio, qui obnixè & illud curant, vt in aliorum monumentis nomen suum grandioribus deformatum literis inspiciant omnes, & maioris auxilio characteris, tacitum non prætermittant. Exiliunt itaq; gaudio, & penè desipiunt; atq; eos tantummodo libros non oderunt, qui eiusmodi adulationis stigmatem notentur; alios omnes, qui de illis ne verbum quidem fecerunt, vtpote insulsos, & illepidos, damnandos prorsus, & abijciendos pronunciant. Hunc igitur morem, qui nuper apud nostros inoleuit, probare vix possum, cum, nulla habita persona

sonarum ratione, eos promiscuè doctos inter, & eruditos inscribi video, qui bonas artes vix à limine salutarunt. Diudicandum enim est quo quis encomio dignus, imò tacendum potiùs, quàm ridiculæ adulationis nota subeunda. Adeò nos ab illa venerandæ antiquitatis consuetudine secessimus, vt vera rerum vocabula amiserimus, imò noua quædam fucò illita, & ad vaniloquentiam facta obtruserimus. Qua in re multum de illorum scriptorum iudicio imminuitur, qui encomia huiusmodi liberius effundunt: nam se aut ingenio hebetes ostendunt, qui, quod quemq; decet, dignoscere non valeant; aut, vt lucelli aliquid corradant, artem suam viden-

tur venalem fecisse. Præterea turpi commento, siue mendacio potius, posteritati nocent plurimum, quæ tales eos esse arbitrabitur, quales, isti fumum vendentes, suis inscribere monumentis.

Cap. IX.

De ijs, qui aliena furati sunt scripta aut sua pro veteribus edidere.

SED animaduertere licet, ex doctioribus quoq; nonnullos hac inanis gloriæ cupiditate laborasse, quam etsi occultam pro viribus voluerunt, per ignominiam tamen, atq; eorum dedecus erupit. Illud prætereo, quòd alienis interdum insidiati laboribus, suo insigni-

tas nomine , aliorum lucubrationes ediderint. Verùm ijs accidit quicquid frequenti in academia aliena poemata recitantibus vsu venire solet , vt proprio mox auctore accedente , & eadem rursus repetente , populari sibilo fures excipiantur , inuerecundiæ suæ coacto pudore pœnam dantes . Il verò tolerabiliore , qui antiquum aliquod volumen se reperisse commenti sunt , quod sua fabrefactum incude in lucem dederunt , & quasi prisco illo. cūsum seculo , doctorum iudicio comprobandum obiecerunt . Nec laude caruit Sigonius , qui dum Consolationem exhibet suam , illud affectus est , vt breui in opusculo , veluti faciei lineamentis , Tullianam

lianam indolem inesse faterentur eruditi: quin & magna illum voluptate perfusum credo, qui viuens adhuc plurimos viderit de literis benemeritos, ad illud syntagma defendendum, certamina, & contentiones hilari, libentiq; animo subeuntes. Ad hæc Rumetus dum Tragediam antiquam inuenisse testatur, doctis imposuit viris: talis enimerat orationis incessus, tale sententiarum pondus, vt illi, ad antiquitatis fidem, nil præter ætatem deesse videretur. Verum ipse necum; quid obest, si noua hæc esse intellexero? Admirabilis certe est, si cum noua sint, Romanum tamen candorem, & veterum stylum præferant: non enim obstupeo, dum

dum communi in opulentia diues es, sed te, publica in egestate, domi tuæ abundantem, apprimè felicem pronuncio. Quod si quæ adnotauimus cenodoxiæ non videntur adscribenda, ij saltèm, qui eiusmodi vtuntur instrumentis, ab illa, quam odimus, arte simulandi alieni esse non possunt.

Cap. X.

*Literatorum odia, & rixæ; irrisio
itidem, & maledicentia.*

VErùm ea de re satis; ad nostra & propiora redeo. Et sicuti honestatis quoddam velum ambitioni obtrēdentes non penitùs improbamus; ita qui dignitatem amplissimam

putant, si studioforum quamplures in famulatu habeant, per quos odia & inimicitias cum doctioribus exerceant, eos quidem literatores abominandos existimamus. Per illos enim dissidia, & factiosi, ut ita dicam, conuentus, quibus non virtuti ornamento sunt, cum vel infimæ plebis risum, & dicteria vix effugiant. Quæ quidem ambitio ne sit, an inuidia non facile agnoscitur: volunt enim suspici, colique, & si cui frequentiore esse videant eiusmodi familiarium copiam, animi dolore torquentur. Quapropter qui literati viri consuetudinem quandam, & amicitiam nouus adfectat, multum cauere oportet, ne cum alteri impensè
stu-

studet, alterius in se Inuidiam
prouocet. Prudentiæ itaq; an-
cora insistat, vt amicus omni-
bus, nulli familiaris, quamli-
bet in se per technas, & dolos
sæuendi facultatem impediat.
Sinito rabidas canes se se mu-
tuo petere admorsu; tu verò
istorum stultitiam tacitus ride.
Classicum enim ciet, & in præ-
lium ruit insipientium turba,
atq; ea est pugna detestabilior,
quòd non corporum laniena,
sed famæ paratur interitus. Huic
igitur peruiacaci rixandi studio
vitium æque improbandum
adijciunt, inurbanitatem scili-
cet, quæ vltro, citròque se se
pessimè accipientes, nullum
contemnendi, subsannandi, ir-
ridendi locum prætermittunt;
irri-

irrisio enim & ipsa in Inuidiæ familiam adsciscitur, cum per eam, ut quis ludibrio sit, facillimè efficiatur. Qua de re vacuæ illis aures præbendæ non sunt, qui cum in sermonem de aliquo incidant, sententiam ferunt suam irrisione permixtam. Quippe & in scriptis ea irridere solemus, quæ friuola existimamus; atq; eandem in legem familiaris quoq; consuetudo vocatur, & sermo. Quæ quidem irrisio hostilis est, & inimica; & quamvis interdum urbani ioci speciem assumat, nihilominus suspicione carere non potest: imò ut plurimum ingrata sunt, quæ licet falsè dicta, animi palato quodammodo nocent, & ut insuavia damnantur. Verùm
si

si scommata, & cognomenta requiras, quilibet Inuidus eorum mirus artifex est: quippe non ea tantum, quæ laude digna, sed leuissima quælibet vitia, seu maius errata, censoriâ notat virgula, notata diuulgat. Et sicuti parua dictu animalia crystallo inspicienda proponimus, ut, quæ prius miluinos oculos effugissent, miro augmento vel hebetiorem aciem sustineant: ita nefarij susurriones in illud iuxta incumbunt, ut minuta quælibet in maius extollant. Atq; inde fieri puto, ut ijs, qui cum auctoritate sunt, quorundam hominum vitia prius innotescant, quam virtutes. Fateor equidem humanis mentibus naturâ comparatum, ut faciliùs, si
quid

quid perperam patraueris , agnoscamus , quàm quod cum virtute coniunctum : Sed & illud non me fugit , eiusmodi hominum genus aliena curans , sua vel negligens , vel dissimulans ex ijs plerumque esse , qui Certe cerà digni , & futorio atramento notandi , probitatis tamen , & scientiæ famam adfectant . Habet insuper Inuidia funditores suos , & sagittarios : ij sunt , qui noua quædam cognomenta comminiscuntur , per quæ multitudo ad credendum prona , verum esse existimat quicquid in alterius imminutionem inuidus proclamabit . Academias , & celeberrimos circumspice conuentus ; vbi quis alterum oderit , aliquod statim

ex ijs, de quibus loquimur, cognomentum parat, inuulgat, & leuissimorum adolescentium auxilio, hominem ponit ludibrio, conuicioq; iactandum. Quos quidem institutores proba ingenia utiq; damnabunt, qui solidioris doctrinæ, politiorisque literaturæ loco, suos addocent auditores rixari, garrere, & præclaros quoque viros maledictis infectari. Nonnulli tamen contentiones hæc, de quadam lucri cupiditate ortum ducere, opinantur; cum liberales quoque artes, & studia venalia esse videamus. Siue igitur, ut crumenam bene nummatam reddant, siue ut soli sapere videantur, ad ea argumenta confugiunt; utrumq; tamen Inuidiæ

D

re-

respondet; cum & animi bona,
& ea, quæ dicimus à Fortuna,
respiciat.

Cap. XI.

*Rixæ iterum & contentiones. Etru-
sci scriptores laudati. Nonnullo-
rum opinio reprobata falsò asseue-
rantium, eorum ope Latinam lin-
guam illustriorem euasisse.*

EN igitur in quo hæreant
scopulo literatorum plu-
rimi, imo quo rauco ferantur
æstu, auaritiæ scilicet, hianti
ore lucellum vnde quaq; captan-
tes. Iis ergo inuident, quorum
frequentius auditorium est: hinc
Rhetores audias exclamantes,
nil admirabilius esse eloquen-
tia, quæ per floridulos campos,
non

non per quæstionum, & sophismatum senticeta progrediatur: philosophi è contrario canoras aiunt esse nugas quicquid de humaniori palæstra desumptum, cum solidiori cibo debeat animus delectari, & poetarum commenta sint pueris relinquenda. Quamquam sicuti ea certamina toleramus, ita non nisi iniquo animo ferre possumus, quorum Inuidia ab imperitia est. Ij enim ad iudicium de vnoquoq; ferendum faciles, & quibus id modis peragant, nil pensi habentes, vtuntur promiscuà cæde, & furentibus similes arma in hostes, quos non nouere, conuertunt. Audiui, audiui ipse Salicippium quendam, qui vt sententiam tueretur suam,

Latinam scilicet linguam alijs omnibus antestare; nostrate idiomate poeticum pangentes, aut aliud quidpiam scribentes vehementer improbabat, ut qui sermone ieiuno, & manco, nullum laboribus suis gloriæ fructum percipiant. Quin iactator ille non quosdam è vulgo, sed sublimia capita Petrarcam, Bembum, Torquatum, in quos inueheretur delegerat. Oh perfrictæ frontis hominem, & malè feriatum, qui nondum didicerit, eos omnes, qui elegantius, commodiusue vernaculâ hac lingua scripsere, tum Græca, tum Latina volumina nocturna, diurnâq; manu versare non erubuisse. Imo illud affirmare ausim, vix reperiri dignos,

gnos, qui in poetarum oratorumq; numero habeantur, quin priùs in Romanæ eloquentiæ campis spatiati sint, & genuino vt ita dicam, sermoni preciosa ornamenta de illo vestiario compararint. Bembus enim, Sannazarius, Amalthæus, vt de alijs quamplurimis taceam, cum Etruscam linguam lucubrationibus suis, veluti nouà ope ditauerint, non paruum gloriæ portionem videntur affecuti. Quos quidem egregios viros quanta detinuerit Latialis elegantiae cupiditas, quidq; ea in re ipsi valuerint, nemo non nouit. Quapropter non parum de eorum iudicij trutinà minueretur, si illud scriptionis genus delegissent, quod non illis laudem, sed

contemptum potius , & nominis iacturam foret allaturum . Quare ergo dicacissimus homo, hos veluti, de triuio literatores, flagris accipiendos , damnandosq; inclamabat ? Verè verè , damnant quod non intelligunt ; cumque ipsi emittunt aliquid simile, illepidi, incōcinni, imo fæculenti, & barbari risu, & populari sibilo excipiuntur . Alijs itaq; considerandum relinquo , quomodo istiusmodi homines Latina monimenta pueris nostris explicaturi sint , cum illius sermonis vim nequaquam assequantur in quem illa conuertunt . Hinc latinæ dictionis vsque ad satietatem commendatio : qua quidem in re fraudandi laude non essent, nisi ipsi plerunq;

runq; deturparent illud, & perderent, cuius ex officio deberent esse custodes. Sed ad veritatem refractarios coercere quis poterit? Nostris hisce temporibus quosdam videre licet, qui noua latino sermoni ornamenta comparasse, atq; illius dignitatem ad summum apicem euexisse gloriantur. Atqui Iouianum, Politianum, aliosque complures insignes viros didicimus ab ijs accepisse, nunquam audiui. Quod si neque illud præstare poterunt, vt aliquem, auctoribus, quos supra memoraui, comparandum ostendant; quomodo nitorem nouum, & nouas delicias Romanæ eloquentiæ acquisiuisse, ampullosis proclamationibus vociferan-

tur? Barclaij certè cymbalus ad nostras aures non facit. Plaudunt quidem istiusmodi scriptoribus adolescentes, quos pulchella periphrasis, fucata metaphora, calamistratæ voculæ delectant; sed ea penitùs prudentes viri respuunt, & si qui floridiori stylo capiuntur, vnus illis Plinius iunior est multorum instar. At de his hætenus; cumque, vt ostendimus, iactatores isti, & contentiosi vitiligatores Inuidià rumpantur, sordidà itidem lucri cupiditate detenti; aliò nos properare non tædebit, vt in cæteris quoq; rebus studiosæ iuuentuti arma commo- dentur, atq; Inuidorum doli detegantur, & fraudes.

Cap. XII.

*Novæ Inuidorum thecne ad iuuentu-
tem ab incepto deterrendam ,
& contrâ.*

ATque, vt inde initium di-
cendi faciam ; nemo in-
dubium reuocat, eam esse hu-
manæ mentis rationem, vt, cum
vita ipsa qua fruimur , brevis
fit, & fluxa, aliquid semper ex-
cogitet, vt sui memoria nomi-
nis ab obliuionis iniuria vindi-
cetur. Hinc coniugij vinculo
adstrictos miro liberorum desi-
derio teneri videmus ; cum &
optabile sit hæredem habere,
& patrum imagines agnoscan-
tur in filijs. Vt igitur corpora,
ita sui propagationem humana
quo-

quoq; mens concupiscit, quotque ab ingenio volumina, tot suscepisse filios existimat. Quod quidem animi votum laudabile est, quique à scribendo deterrentur, cum tanto se oneri non senserint impares, hi quodammodo humano vsui, seu mauis voluptati aduersi sunt, & iniurij. Atq; ea in re aptos simul, & ineptos obseruat Inuidus: aptos deterret vsq; ad satietatem inculcans Nonum prematur in annum. Ad hæc, similia musto iuuenum scripta, senum vero vino generoso, quodq; ætatem ferat, dicit comparanda. Ego quidem inficias ire non possum, quæcumq; scripseris diutiùs esse præ manibus habenda, retractanda, iterum, ac tertio ad examen

men reuocanda. Imo illud acci-
dere credo , quod plantis vsu
venire aiunt, vt, quæ tardè cre-
scunt , firmiores sint , eæ verò ,
in quibus præpropera luxuries
efflorescit, celerius percant. Sed
Horatij quidem sententia beni-
gniùs , ni fallor , accipiendâ :
nam qui sinuosa scripsere volu-
mina, si dicto paruissent , pro-
fecto literaria respublica ma-
gno vsquedum careret orna-
mento. Hanc itaq; vocem vsur-
pat inuidus , vt quis ab institu-
to opere desistat; contràq; inep-
tos cohortatur, & allicit, & gra-
tiolæ popularis quasi lenocinio
demulcet . Maturè , inquit, fa-
cto opus est ; vulgi dicteria con-
temne , ni , quod paras , edide-
ris , propriæ te virtuti, dignita-
tiq;

tiq; fateberis aduersantem . Ita animos facit, & cum nescio quid monstri alat, paulatim eò iuuenem ducit, vt aliquid sibi sapere videatur . Quod si detur, vt, quæ scripseris, expectationi non respondeant, oh quæ voces, & vndequàq; vagantes rumusculi ! Habes in inuido omnis obtrectionis promicondum: scio- lum te dicet, feroculum, dicaculum; & ludibrio expositus inuenisti modum, quo inuidus lætaretur .

Cap. XIII.

*De ociosis, ut qui præ cæteris Inuidiâ
laborent: ubi de industrijs
quoq; viris nonnulla.*

VErùm in ociosos viros In-
uidiam plerumq; cadere
comperimus. Segnes apud, &
desides habitat mala Dea, qui
cum nihil de ingenij sui penu
depromere valeant, alienis la-
boribus linguæ petulantia infi-
diantur. Et, ut superiùs osten-
dimus, calumnia, loquacitas,
curiositas, & omnes ab Inui-
dia. En subrostranos, & taber-
narios, quos totos dies seden-
tes videas, nugantes, garrien-
tes; & cum quædam loca fre-
quentent, ut de creditorum cho-

ro esse videātur; si quā de re eos
seriō interrogēs, topicum quid-
dam paratum habent, vt scili-
cet, quæ non ex ioco inquiris,
ipsi, vt scurræ velites, in ludum,
risumque conuertant. Sed &
alios inuidos inuenio, quos qui-
dem minimè ociosos dixeris;
eos enim, vt se se studijs exer-
ceant, ambitio quædam extimu-
lat, quā peritos inter viros re-
cenferi impensè desiderant. At-
que horum hominum Inuidia,
eā in re præcipue dignoscitur,
quòd sibi solum studentes ægrè
communicant, quæ sua indu-
stria perceperint. Omni itaq; in
causa cunctantur, & ambigunt,
sententiam suam nunquam sa-
tis aperientes: & quamuis pro-
bè noris, aliquam ipsos rei
scien-

scientiam tenere, nihilominus eos maximè timentes videas, ne, quas ipsis furto abstuleris, versicoloribus pennis exorneris. Verùm eos summà rerum inopia laborare existimo, dum aliquid alteri impartientes, sibi paupertatem reformidant.

Exilis domus est, ubi non & multa supersunt,

Et aominum fallunt, & prosunt furibus.

Ad hæc, non tantum quæ didicere, sed fontes ipsos, libros dico, de quibus illa hausere, hoc animi vitio celant; cum ex ijs sint, qui semper ex commentario sapiunt. Benè cum illis actum puto, quòd nostro hoc ævo nati sint: nam si in ea incidissent tempora, cum Italia hæc nostra

ex-

exterarum gentium incurfioni-
bus, atque internis vexata dif-
fidijs, tanto librorum carebat,
diuq; caruit apparatu, nullum
extitiffet illorum ingenium.
Norint itaque, pluris effe iudi-
cij vnciolam, quàm totas puti-
dæ eorum eruditionis farragi-
nes: vidimus enim nullà litera-
rum cognitione, fed vfu rerum
peritos, & naturali quadam in-
genij bonitate, eò perueniffe,
vt celeberrimos fcriptores æ-
quauerint.

Cap. XIV.

*Invidis adhibita admonitio, &
quàm abominabiles sint
ostenditur.*

SED & vitij fœditatem detestari condiscant: quid enim miserabilius quàm alienæ prosperitatis augmento comminui? Quid turpius, quàm alienà gloria contabescere, & vt agrotis quibusdam vsuuenit, proprio morbo innutriri? Inuidia enim anxia est, sollicita est, inquiet est, & veluti tabida febre correpta, angitur, cruciatur, & quod alteri prodest bonum, illi apprimè nocet. Quod si ab inuidendo eiusmodi rationibus non deterrentur, hoc v-

E

num

num saltem apud illos maximum pondus habere deberet, quòd ea de causa viles, inhonestique existimantur. Nam si ille nobilior est, qui sui imaginem creatoris magis repræsentat; quomodo, cum Deus de immensa bonorum largitate communit, non vilissima & abominabilis Invidia est, quæ alieno tantùm malo lætatur; tunc sibi beata, & felix, cum quis eorum, quos deiectos vellet, aut rerum, aut famæ iacturam fecerit? Quomodo, inquam, ferendi sunt hi, qui cum viribus suis diffidant, aliorum virtuti infensi sunt, & steriles ipsi alienam liuenti oculo spectant fecunditatem? Homines certè nequissimi, qui in illud nati videntur,

vt molesti sint, & pro virili sua
virtutem impediant.

Cap. XV.

De Inuidia contemnenda.

AT sicuti turpe est inuidiæ
morbo laborare, ita stu-
dioſo viro prorsùs indignum.
inuidorum voculis adeo com-
moueri, vt cessandum sibi po-
tiùs, quàm ea, quæ sibi propo-
ſuerit, ad vmbilicum existimet
perducenda. Non enim gene-
rosæ indolis alacritas inuidiæ
concedit: sed cum optimè norit
se inter ardua, & difficilia posi-
tam, in præruptum, vbi virtus
confidet, verticem conatur
euadere. At esto, multum tibi
cum inuidis negotij sit: sicuti

umbellas euanidas in pictura
 conspiciamus, quibus efficitur,
 ut se se rerum facies magis o-
 stendat, & occulta quædam
 promittat; ita virtutem per sæ-
 pe alta petens liuor patefacit,
 cum in imperitis hominibus ni-
 hil sit, quod Inuidorum rabiem
 excitet, vesaniam irritet. Qua-
 mobrem timorem prorsus abij-
 ciat studiosa inuentus, & quan-
 quam de bonis artibus, lite-
 risque Cadmæam hanc Inuidiæ
 segetem oriri videat, sibi dictum
 putet

*Tu ne cede malis, sed contrà au-
 dentior ito.*

Quod si obtrectatorum formi-
 dine à bonis operibus abstine-
 mus, parùm videmur quid in-
 uidia sit, & quò ipsius vires ex-
 ten-

tendantur , intelligere . Illud enim tenendum est , eam tantum in viles animos , & praua ingenia cadere , quæ alienis bonis torqueantur . Cumque rerum omnium arbiter præclaræ mentis dotibus te instructum voluerit , peccas nisi vtaris . Viros etiam vitæ sanctimonia , doctrinaque insignes nonne vides aduersantium telis obnoxios ? Quid Cicero , quid Aristoteles ? Morsibus patent , & vulneribus . Sed quamuis Aristoteli detrahant , Ciceronem vellicent , vterque tamen summis Philosophi nomen nunquam amittet ; lingulaci vero isti contentiosæ nequitiae notam nunquam effugient . Inuidia igitur , aut ferenda est , aut tol-

lenda; tollendæ autem spes con-
clamata : laborauit, & semper
hac peste laborabit orbis. Hoc
vnum superest, vt patienter fe-
ras quicquid corrigere est ne-
fas, imo etiam contemnas. Nam
licet famam bonam diminuere
omnibus neruis contendat, ea
tamen utiq; bona est apud bo-
nos. Virtutibus autem, & sa-
pientiæ quo modo fraudi erit,
cum humano non subiaceant
arbitrio? Quicquid in Deum
vesanæ linguæ, hoc ipsum facit
in viros candidi pectoris, & fir-
mæ eruditionis inuidia. Iacu-
lantur in communem patrem,
lagitoremq; bonorum verba ne-
quitia; ipse verò nihil mouetur,
utiq; firmus, nullis perditorum
hominum iniurijs obnoxius.

IN-

INDEX

CAPITVM.

Cap. I.

Prefatio, & Scriptoris Consilium, & finis.

Cap. II.

Fictam Inuidorum laudem quomodo Vituperatio subsequatur.

Cap. III.

Varia Inuidiae effecta, quae versantur circa sermonem, & primò de Calumnia.

Cap. IV.

Ostenditur quàm non semper laudabile sit scriptis pugnare: vbi quaedam adduntur de emulatione.

Cap. V.

Eorum, quae superius proposuimus ex-

plicatio : quomodo scilicet ab Invidiorum laude sit calumnia .

Cap. V I.

De loquacitate : ubi , an plura leuiter attigisse , quàm unicam penitus artem callere melius sit , Problema adnectitur .

Cap. V II.

Eiusdem argumenti prosecutio : clarissimi Oratoris Francisci Zappata ingenium , & Virtus .

Cap. V III.

De ijs , qui aliena furati sunt scripta , aut sua pro veteribus edidere .

Cap. X .

Literatorum odia , & rixæ ; irrisio itidem , & maledicentia .

Cap. X I.

Rixæ iterum & contentiones . Etrusci scriptores laudati . Nonnullorum opinio reprobata falsò aſſeuerant-

rantium, eorum ope Latinam linguam illustriorem euasisse.

Cap. XII.

Nouæ Inuidorum thecnæ ad iuuentutem ab incepto deterrendam, & contrà.

Cap. XIII.

De ociosis, ut qui præ cæteris Inuidiâ laborent: ubi de industrijs quoq; viris nonnulla.

Cap. XIV.

Inuidis adhibita admonitio, & quàm abominabiles sint ostenditur.

Cap. XV.

De Inuidia contemnenda.

D. Raphael de Pisellis videat
an in hoc Opere aliquid con-
tineatur , quod bonis mori-
bus , seu Catholicæ fidei ad-
uerfetur , & referat .

Alex. Puccius Vic. Gen. Flor.

Ego Raphael Piselli Eugeniænæ
Scholæ Magister vidi ; neque
solum nihil offendi, quod aut
morum probitati , aut Ca-
tholicæ fidei candori possit
officere ; verum multa, vel in
Opere non magno inuenisse
mihi videor , quæ & rerum
salubritate , & Atticà styli
elegantia legi valeant cum
emolumento .

Idem ego Raphael Piselli m. p.
Imprimatur seruatis seruandis .

Alex. Puccius Vic. Gen. Flor.

Adm.

Adm. Reu. Pater Mag. Alexander Peri de Florentia Ordinis Minorum Conuentualium S. Francisci, videat si in hoc opere, cui titulus, *De Literatorum Hominum Inuidia*, sit aliquid contra bonos mores, &c. & referat. Datum Florentiæ in Ædib. S. Inquisitionis, hac die 11. Februarij 1675.

*Fr. Ioseph Maria Poeti de Bononia
Ord. Min. Conuent. S. Off. Flor.
V. Cancell.*

Liber hic in liuorem inuehens tantum abest, quod liber ab eo sit, vt eidem potiùs subiacet: vtpote qui elegantiori elaboratus stylo, fidei, ac moribus consono; atq; adeo,

vt

vt censeo luce dignus, in-
uidorum hominum oculos
haud leuiter sit offensurus.

*Ita existimo Fr. Alexander Perius
Flor. Sac. Theologiæ Doctor Ord.
Min. Conu. S. Franc. hac die 12.
Februarij 1675.*

Stante supradicta relatione li-
centiam concedimus, vt Ty-
pis mandetur.

Impr. Flor. hac die 12. Februa-
rij 1675.

*Fr. Ioseph Maria Poeti de Bononia
Ord. Min. Conuent. S. Officij Flo-
rentiæ V- Cancell. de mandato Re-
uerendiss. P. Inquis.*

Matthæus de Mercatis Aduoca-
tus pro Serenissimo Magno
Duce Etruriæ.

FLORENTIÆ,
Sub signo S. Philippi Nerij.
Superiorum permissu.

II
M5514
de

Author
Title

University of Toronto
Library

DO NOT
REMOVE
THE
CARD
FROM
THIS
POCKET

Acme Library Card Pocket
Under Pat. "Ref. Index File"
Made by LIBRARY BUREAU

